

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему: «**Управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції**», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань 07 – Управління та адміністрування ПАТИНСЬКОЇ-ПОПЕТИ Марини Михайлівни

За результатами розгляду дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати дослідження, а також за підсумками проведеної публічної презентації наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу Поліського національного університету, встановлено наступне:

1. Актуальність теми дисертації.

Реформа децентралізації дала поштовх для трансформації системи територіальної організації влади через формування добровільно об'єднаних територіальних громад та зосередила увагу на місцевому розвитку, як основи соціально-економічного поступу держави. Громади отримали ширше коло повноважень у прийнятті управлінських рішень, а також додаткові можливості для формування та використання фінансових ресурсів. Попри певні позитивні зрушення у системі фінансового забезпечення територіальних громад, актуальними залишаються проблеми низьких рівнів доходів й значних обсягів витрат місцевих бюджетів, залежності від міжбюджетних трансфертів, відсутності ефективної системи управління фінансовими ресурсами, що не дозволяє органам місцевої влади повною мірою реалізовувати покладені на них функції й розкрити фінансовий потенціал громади.

Війна, яку розпочала 24 лютого 2022 р. РФ проти України, змусила змінити вектор розвитку територіальних громад та управління їх фінансовим потенціалом. Через воєнні дії низка територіальних громад опинилася в тимчасовій окупації, решта зазнала інфраструктурних, житлових, виробничих й інших інших руйнувань різного ступеня. Урядом країни був запроваджений воєнний стан, на місцях – створено військові адміністрації й змінено систему взаємовідносин між органами державної влади та місцевого самоврядування за для як найшвидшого звільнення й відновлення країни. В цих умовах завдання й обов'язки місцевих органів влади значно розширилися. Окрім безпосереднього виконання своїх ключових функцій, спрямованих на задоволення потреб населення територіальних громад, актуалізувалися питання соціально-побутового обслуговування внутрішньопереміщених осіб, формування продовольчих резервів, посилення заходів територіальної оборони.

Ще у довоєнний період територіальні громади України відрізнялися за рівнем економічного розвитку, фінансовим й людським потенціалом. Потри те, що реформа децентрації сприяла наповненню місцевих бюджетів додатковими обсягами фінансових ресурсів, регіони України продовжували показувати різновекторний рівень розвитку. Як наслідок низка територій спромоглася розкрити свій фінансовий потенціал й досягла значного ступеня фінансової спроможності (здатності самостійно фінансувати потреби громади), інші навпаки, не змогли позбутися фінансової залежності. В такому контексті дослідження управління фінансовим потенціалом територіальних громад набуває особливої актуальності.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри.

Дисертація виконувалася в рамках науково-дослідних робіт кафедри менеджменту та маркетингу Поліського національного університету за темою: «Інноваційна модель зовнішньоекономічної політики в умовах кризи глобалізації» (номер державної реєстрації №0120U101915), де автор розробила теоретико-методологічні підходи до партисипативного стратегічного планування як інноваційної моделі управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад в умовах євроінтеграційної перспективи.

Результати дослідження відкривають перспективи для поглиблення теоретико-методологічних засад управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад і враховуються в освітньому процесі Поліського національного університету, зокрема при викладанні дисциплін «Регіональна політика та сталий розвиток територій», «Національна та регіональна економіка», «Економіка ЄС» (довідка № 10-42/01-17 від 15.08.2023).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання.

Дисертаційна робота є самостійним завершеним науковим дослідженням. Наукові положення, розробки, висновки й рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно. На основі отриманих у ході дослідження результатів сформовано теоретико-методологічні засади й практичні рекомендації щодо управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад в умовах євроінтеграційної перспективи. Зокрема, систематизовано наукові погляди та узагальнено підходи до трактування змісту поняття «фінансовий потенціал»; класифіковано види фінансового потенціалу; визначено роль територіальних громад як суб'єкта управління фінансовим потенціалом; запропоновано методичний підхід до управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад; охарактеризовано особливості формування фінансового потенціалу територіальних громад на першому етапі децентралізації; обґрунтовано

особливості реалізація фінансового потенціалу для забезпечення потреб соціально-екологічного розвитку територіальних громад; проведено оцінку стану фінансової спроможності територіальних громад в умовах воєнного стану; розроблено практичні рекомендації щодо управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад в умовах євроінтеграційної перспективи; окреслено напрями партисипативного стратегічного планування як інноваційної моделі управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад в умовах євроінтеграційної перспективи; сформульовано ключові цілі, принципи та важелі механізму управління фінансовим потенціалом територіальних громад в умовах воєнного стану й повоєнного відновлення країни. Особистий внесок у наукових працях, опублікованих у співавторстві, наведено окремо у списку публікацій.

4. Достовірність та обґрунтованість запропонованих здобувачем положень, висновків та рекомендацій.

Достовірність та обґрунтованість сформульованих наукових положень, висновків та рекомендацій базується на ґрунтовному аналізі літературних джерел, конкретній постановці мети, завдань, використанні сучасних методів дослідження, а саме: наукового синтезу, порівняння та систематизації – для обґрунтування економічного змісту категоріального апарату та класифікації видів фінансового потенціалу; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретико-методичних засад управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку і європейської інтеграції; статистико-економічний – для визначення особливостей реалізації фінансового потенціалу для забезпечення економічної, соціальної та екологічної компонент сталого розвитку територіальних громад; монографічний – для дослідження особливостей управління фінансовим потенціалом окремих територіальних громад Житомирської області; кореляційно-регресійного аналізу – для визначення впливу різного роду чинників на фінансовий потенціал територіальних громад; порівняльного аналізу і синтезу – для розробки шляхів підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом соціального-економічного та екологічного розвитку територіальних громад з урахуванням європейського досвіду на засадах сталості; логічного узагальнення – для обґрунтування висновків і формулювання пропозицій; таблично-графічний – для наочної візуалізації отриманих результатів.

Інформаційною базою дисертаційної роботи стали праці вітчизняних та закордонних дослідників; нормативно-правові й інформаційно-довідкові матеріали; офіційні матеріали Державної служби статистики, Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Житомирської обласної державної адміністрації, об'єднаних територіальних громад

Житомирської області, Всеукраїнської Асоціації ОТГ тощо; електронні видання та інтернет-ресурси за темою дослідження та ін.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження.

До найбільш вагомих результатів дисертаційного дослідження належать наступні:

вперше:

- запропоновано концептуальний підхід до формування механізму управління фінансовим потенціалом територіальних громад, який, на відміну від існуючих, передбачає активацію важелів внутрішнього й зовнішнього середовища через партисипативне стратегічне планування, моніторинг і контроль ефективності залучення й використання наявних та потенційних ресурсів громади, партнерство стейкхолдерів у прийнятті та під час реалізації ухвалених рішень, а також визнані європейською практикою принципи оптимальності, ефективності, оперативності, об'єктивності, комплексності та адаптивності, що дозволить підвищити фінансовий потенціал територіальних громад й здатність до ефективного формування та розподілу не лише наявних, а й потенційних бюджетних, інвестиційних, кредитних та грантових фінансових ресурсів і сприятиме досягненню Цілей сталого розвитку відповідно до стратегії повоєнного відновлення країни й програми набуття членства в ЄС. На основі даного підходу територіальні громади матимуть можливість сформувати ефективну систему управління й наростити фінансовий потенціал для забезпечення потреб сталого розвитку під час повоєнного відновлення й інтеграції в європейське співтовариство;

удосконалено:

- експлікацію поняття «фінансовий потенціал територіальної громади», під яким запропоновано розуміти здатність, можливості та перспективи залучення й використання наявних і потенційних ресурсів територіальної громади з метою забезпечення її сталого розвитку, а також виокремлено ознаки класифікації й види фінансового потенціалу, з поміж яких: суб'єктність, територіальну приналежність, можливість залучення та джерела формування фінансових ресурсів визнано ключовими. Запропоноване формулювання додає визначеності категоріальному апарату й можливість ідентифікації видів фінансового потенціалу територіальних громад;

- методологічний підхід до детермінації сутності територіальної громади як носія місцевого самоврядування, яка характеризується територіальною єдністю, спільністю партнерських інтересів, соціальною взаємодією та підтримкою у розв'язанні проблемних питань, самоідентифікацією кожного члена з громадою, й визначення типових ознак, серед яких: територіальна, соціально-психологічна, економічна, організаційно-функціональна, правова, історико-культурна, суспільно-політична та екологічна були визнані ключовими. Цей підхід відкриває можливість для ідентифікації територіальної громади як цілісного утворення

й дозволяє визначити її роль та місце як суб'єкта управління фінансовим потенціалом;

набули подальшого розвитку:

- обґрунтування напрямів сталого розвитку територіальних громад, серед яких, на основі вивчення досвіду країн-членів ЄС, ключовими визнано такі: екологічна безпека, стабільна соціально орієнтована економіка, сприятливі соціальні умови, якість та стандарти життя. Реалізація цих напрямів дозволить гармонізувати розвиток територіальних громад відповідно до європейських норм та стандартів й забезпечить його усталеність;

- концептуальні засади партисипативного стратегічного планування сталого розвитку територіальних громад, які, на відміну від наявних, передбачають на основі взаємних інтересів, командної роботи у прийнятті рішень і реалізації ініціатив, консолідацію зусиль громадських організацій, населення, місцевих органів влади та бізнесових структур на створенні умов для забезпечення фінансової спроможності та сталого розвитку громад через їх економічний, екологічний й соціальний поступ. Імплементация запропонованих підходів сприятиме розробці комплексних стратегій розвитку територіальних громад і їх подальший розвиток на засадах сталості;

- інноваційні підходи до управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад побудовані на основі поєднання управлінської, наукової та бізнесової сфер життя громади, створення сприятливого інноваційного середовища, чіткого бачення заходів пов'язаних з розробкою й поширенням інноваційних продуктів, мотивації наукових та бізнесових інституцій до співпраці, контролю за відповідністю інноваційної діяльності запитам і потребам громади. Впровадження та реалізація цих підходів пришвидшить економічне зростання, сприятиме оптимальному використанню наявних та потенційних ресурсів й стане основою сталого територіальних громад;

- кореляційно-регресійна модель залежності доходів місцевих бюджетів (без врахування трансфертів з державного бюджету) у відносному їх значенні, тобто у розрахунку на 1 особу населення відповідної територіальної одиниці, як можливого індикатора розвитку фінансового потенціалу територіальних громад, від низки факторів, яка довела, що найбільший вплив на результативну ознаку мають такі чинники як наявний дохід населення, обсяги капітальних інвестицій в економіку громади й рівень безробіття працездатного населення. Запропонована модель дозволить прогнозувати зміну величини доходів бюджетів територіальних ознак відповідно до зміни значень чинників, які лягли в її основу.

6. Наукова і практична цінність результатів дослідження.

Дисертація є самостійно виконаною кваліфікаційною завершеною науковою працею, у якій викладено положення, висновки й пропозиції, здобуті автором особисто. На основі отриманих у ході дослідження

результатів автором сформовано теоретико-методичних узагальнення та науково-практичні рекомендації щодо управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції.

Результати дисертаційного дослідження знайшли практичне застосування у роботі органів місцевого самоврядування. Пулинською селищною радою Житомирського району Житомирської області (довідка № 48/02-03 від 25.08.2023) використано, запропоновані автором концептуальні засади партисипативного стратегічного планування, що дозволило на основі взаємних інтересів, командної роботи у прийнятті рішень і реалізації ініціатив, консолідувати зусилля громадських організацій, населення та бізнесових структур та сформувані пропозиції щодо стратегії розвитку Пулинської територіальної громади. Харитонівською сільською радою Житомирського району Житомирської області (довідка № 1089 від 26.06.2023) використовуються підходи до активації фінансового потенціалу Харитонівської територіальної громади, такі як: партисипативне стратегічне планування, моніторинг і контроль ефективності залучення й використання наявних та потенційних ресурсів громади, партнерство стейкхолдерів у прийнятті та під час реалізації ухвалених рішень. Ярунською сільською радою Звягельського району Житомирської області (довідка № 583 від 17.07.2023) в процесі обґрунтування управлінських рішень спрямованих на розвиток фінансового потенціалу Ярунської територіальної громади.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковані у 27 наукових працях загальним обсягом 13,15 ум. друк. арк. (11,45 ум. друк. арк. належать особисто автору), з них 8 праць, в яких опубліковано основні результати дослідження, у т. ч. 2 статті в науковому фаховому виданні категорії А, що індексується в базі даних Scopus; 6 статей – у вітчизняних фахових виданнях категорії Б; 19 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

Публікації за темою дисертації:

1. Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1.1. У наукових виданнях, що індексуються у базі даних Scopus:

1. Патинська-Попета М. М. Інституційні засади соціально-економічного та фінансового розвитку ОТГ. *Наукові горизонти*. 2019. № 10(83). С. 41–50. DOI: 10.33249/2663-2144-2019-83-10-41-50 (0,84 ум. друк. арк.).

2. **Patynska-Popeta M., Zinchuk T.** Prospective areas for managing the financial potential of sustainable development of territorial communities. *Scientific Horizons*. 2022. 25(11). pp. 120-130. DOI: 10.48077/scihor.25(11).2022.120-130 (1,25/1,0 ум. друк. арк. *Особистий внесок автора:* на основі методів

економіко-математичного моделювання проведено оцінку впливу ключових чинників на фінансовий потенціал територіальних громад; методологічно обґрунтовано перспективні напрями управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад).

1.2. У наукових фахових виданнях України:

3. Патинська М. М. Теоретико-методологічні підходи до економічної сутності фінансового потенціалу сталого розвитку об'єднаних територіальних громад. *Економіка АПК*. 2019. № 1. С. 95–104. DOI: 10.32317/2221-1055.201901095 (1,16 ум. друк. арк.).

4. Зінчук Т. О., Патинська-Попета М. М. Управління фінансовим потенціалом об'єднаних територіальних громад. *Економіка АПК*. 2019. № 12. С. 6–15. DOI: 10.32317/2221-1055.201912006 (1,12/0,75 ум. друк. арк.). *Особистий внесок автора:* узагальнено економічну сутність категорії «управління фінансовим потенціалом ОТГ»; виявлено складові елементи системи управління фінансовим потенціалом ОТГ).

5. Зінчук Т. О., Патинська-Попета М. М. Сучасна модель об'єднаних територіальних громад як чинник розвитку бізнесу на сільських територіях : європейсько-українські реалії. *Проблеми економіки*. 2020. № 2. С. 111–118. DOI: 10.32983/2222-0712-2020-2-111-118 (1,1/0,5 ум. друк. арк.). *Особистий внесок автора:* визначено умови, перспективні напрями й інструменти створення та розвитку бізнесу в сільській місцевості з урахуванням європейського досвіду; обґрунтовано необхідність стимулювання місцевих ініціатив для розкриття потенціалу аграрного виробництва та бізнесу).

6. Патинська-Попета М. М. Євроінтеграційні перспективи управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад. *Науковий погляд : економіка та управління*. 2021. №5 (75). С. 24–32. DOI: 10.32836/2521-666X/2021-75-4 (0,91 ум. друк. арк.).

7. Патинська-Попета М. М. Управління спроможною освітньою мережею територіальних громад : фінансово-економічні аспекти. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2021. Вип. 2(103). С. 120–127. DOI: 10.37734/2409-6873-2021-2-20 (0,94 ум. друк. арк.).

8. Патинська-Попета М. М., Абрамова І. В. Удосконалення механізмів управління фінансовим потенціалом територіальних громад з урахуванням європейського досвіду. *Бізнес Інформ*. 2022. №8. С. 166–172. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-8-166-172> (0,83/0,45 ум. друк. арк.). *Особистий внесок автора:* узагальнено теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції).

2. Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Патинська М. М. Формування фінансового потенціалу ОТГ: екологічний аспект. *Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. наук.*

пр. VII Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. С. 393–402. (0,4 ум. друк. арк.).

10. Патинська М. М. Формування категорії «сталий розвиток територіальних громад» в умовах євроінтеграційної перспективи. *Міжнародне науково-технічне співробітництво : принципи, механізми, ефективність* : зб. наук. пр. XV (XXVII) Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 березня 2019 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. С. 32–33. (0,25 ум. друк. арк.).

11. Патинська-Попета М. М. Фінансова база місцевого самоврядування в умовах євроінтеграції. *Фінансова політика регіонального розвитку : вітчизняний та зарубіжний досвід* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту, 10–11 жовт. 2019 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. С. 117–120. (0,18 ум. друк. арк.).

12. Патинська-Попета М. М. Застосування маркетингових механізмів в управлінні сталим розвитком територіальних громад. *Фінансово-економічний розвиток України в умовах трансформаційних перетворень* : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., 28 квітня 2020 р. Львів : ЛТЕУ, 2020. С. 157–159. (0,28 ум. друк. арк.).

13. Патинська-Попета М. М. Виробництво та маркетинг органічної продукції як чинники сталого розвитку ОТГ. *Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів і права* : зб. тез доп. учасн. міжнар. наук.-практ. конф., 7 травня 2020 р.: у 10-ти ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 2. С. 55–59. (0,3 ум. друк. арк.).

14. Патинська-Попета М. М. Формування спроможних територіальних громад в умовах фінансової децентралізації. *Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів* : матеріали IV всеукр. наук.-практ. конф., 15 травня 2020 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2020. С. 133–138. (0,35 ум. друк. арк.).

15. Патинська-Попета Марина. Соціально орієнтоване управління сталим розвитком ОТГ : економічні аспекти. *Методи оцінки та шляхи стабілізації фінансово-економічного стану країн* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 16 травня 2020 р. Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2020. С. 68–73. (0,32 ум. друк. арк.).

16. Патинська-Попета М. М. Реалізація соціальної складової сталого розвитку територіальних громад : фінансовий аспект. *Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. 28 листопада 2020 р. Дніпро : ПДАБА, 2020. Част. 1. С. 118–121. (0,25 ум. друк. арк.).

17. Патинська-Попета М. М. Стратегічне управління сталим розвитком як ефективний механізм забезпечення спроможності громад. *Прогнозування економічного відновлення національної економіки*: зб. тез наук. робіт сучасн. Всеукр. наук.-практ. конф., 16 січня 2021 р. ГО «Центр економічних досліджень та розвитку». Одеса : ЦЕДР, 2021. С. 9–13. (0,28 ум. друк. арк.).

18. Патинська-Попета М. М. Упровадження в Україні європейських стандартів партисипативного управління територіальними громадами. *Theory*

and practice of science : key aspects. I Міжнарод. науч.-практ. конф., 19–20 лютого 2021. Scientific Collection «InterConf» Dana (Rome, Italy). № 42. С. 74–79. DOI: 10.51582/interconf.19-20.02.2021.007. (0,4 ум. друк. арк.).

19. Патинська-Попета М. М. Формування людського потенціалу як фактор сталого розвитку територіальних громад. *Economy and human-centrism : the modern foundation for human development*: V International scientific conference (April 23–24, 2021. Leipzig, Germany). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. С. 74–77. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-068-1-17>. (0,25 ум. друк. арк.).

20. Патинська-Попета М. М. Запровадження концепції SMART-спеціалізації до процесу стратегічного планування територіальних громад. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень*. II Міжнар. наук. конф., 10 вересня 2021 р. / ГО «Центр економічних досліджень та розвитку». Одеса : ЦЕДР, 2021. С. 35–37. (0,17 ум. друк. арк.).

21. Патинська-Попета М. М. Управління фінансовим потенціалом територіальних громад у сфері культури : сучасні виклики. *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen forschung*. Міжнар. наук.-практ. конф., 10 вересня 2021 р. / Цюрих, СНЕ. 10 September, 2021. Zürich, Schweiz. С. 55–57. DOI: 10.36074/logos-10.09.2021. (0,24 ум. друк. арк.).

22. Патинська-Попета М. М. Пріоритетні напрями посилення спроможності сільських територіальних громад. *Сучасні тенденції трансформації регіональної економіки* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 30 жовтня 2021 р. Дніпро : ПДАБА, 2021. Част. 1. С. 69-73. (0,18 ум. друк. арк.).

23. Патинська-Попета М. М. Фінансування та управління закладами охорони здоров'я на рівні територіальних громад. *Science of post-industrial society: globalization and transformation processes*. II Міжнар. наук.-практ. конф., 19 листопада 2021 р. Вінниця, UKR – Відень, AUT. С. 143–146. (0,25 ум. друк. арк.).

24. Патинська-Попета М. М. Посилення спроможності територіальних громад в умовах формування нової моделі місцевого самоврядування в Україні. *Фінансова система країни: фактори впливу*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 25 грудня 2021 р. / ГО «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2021. С. 90–94. (0,22 ум. друк. арк.).

25. Патинська-Попета М. М. Перспективи розвитку територіальних громад України в умовах воєнного стану. *Стратегічні орієнтири розвитку економіки, фінансів, обліку і права*: зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., 30 липня 2022 р. Полтава: ЦФЕНД, 2022. С. 40–42. (0,18 ум. друк. арк.).

26. Патинська-Попета М. М. Підвищення економічної активності територіальних громад в умовах воєнного стану в Україні. *Modern science: innovations and prospects*: XII Міжнар. наук.-практ. конф., 21–23.08.2022 р. Стокгольм, Швеція. С. 259-263. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mizhnarodna->

naukovo-praktichna-konferentsiya-european-scientific-congress-10-12-07-2023-madrid-ispaniya-arhiv/.(0,2 ум. друк. арк.).

27. Патинська-Попета М. М., Абрамова І. В. Партисипативне стратегічне планування як інноваційна модель управління фінансовим потенціалом розвитку територіальних громад. *Фінансові інструменти регіонального розвитку* : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф., 3 лист. 2022 р., Житомир : Поліський національний університет, 2022. С. 124-129. (0,3/0,2 ум. друк. арк. *Особистий внесок автора*: запропоновано концептуальний підхід до партисипативного стратегічного планування).

8. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозиумах, семінарах.

Основні положення й результати наукового дослідження були оприлюднені і отримали схвальну оцінку на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, серед яких: Міжнародна науково-практична конференція «Органічне виробництво і продовольча безпека» (м. Житомир, квітень 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародне науково-технічне співробітництво : принципи, механізми, ефективність» (м. Київ, 14-15 березня 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту «Фінансова політика регіонального розвитку : вітчизняний та зарубіжний досвід» (м. Житомир, 10-11 жовтня 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-економічний розвиток України в умовах трансформаційних перетворень» (м. Львів, 28 квітня 2020 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів і права» (м. Полтава, 7 травня 2020 р.); IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів» (м. Житомир, 15 травня 2020 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Методи оцінки та шляхи стабілізації фінансово-економічного стану країн» (м. Київ, 16 травня 2020 р.); V Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії» (м. Дніпро, 28 листопада 2020 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Прогнозування економічного відновлення національної економіки» (м. Одеса, 16 січня 2021 р.); I Міжнародна науково-практична конференція «Theory and Practice of Science : Key Aspects» (Rome, Italy, 19-20.02.2021); V International scientific conference «Economy and Human-Centrism: the Modern Foundation for Human Development» (Leipzig, Germany, April 23–24, 2021.); II Міжнародна науково-практична конференція «Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень» (м. Одеса, 10 вересня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Grundlagen der modernen wissenschaftlichen forschung» (м. Цюрих, 10 вересня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції трансформації регіональної економіки» (м. Дніпро, 30 жовтня 2021 р.); II

Міжнародна науково-практична конференція «Science of Post-Industrial Society: Globalization and Transformation Processes» (м. Вінниця, 19 листопада 2021 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Фінансова система країни: фактори впливу» (м. Львів, 25 грудня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Стратегічні орієнтири розвитку економіки, фінансів, обліку і права» (м. Полтава, 30 липня 2022 р.); XII Міжнародна науково-практична конференція «Modern Science: Innovations and Prospects» (Стокгольм, Швеція, 21–23.08.2022 р.); VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (м. Житомир, 3 листопада 2022 р.).

9. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Дисертація відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст дисертації викладено на 169 сторінках, містить 18 таблиць і 37 рисунків. Список використаних джерел налічує 314 найменувань на 34 сторінках; 18 додатків подано на 26 сторінках.

Дисертаційне дослідження виконано із дотриманням принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Подані до захисту матеріали належать автору.

10. Відповідність дисертації зазначеній спеціальності.

Дисертаційну роботу М.М. Патинської-Попети на тему: «Управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції» присвячено розв'язанню наукової проблеми, пов'язаної з теоретичним і методологічним обґрунтуванням наукових засад й розробкою практичних рекомендацій щодо управління фінансовим потенціалом розвитку територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції.

За змістом завдань і методів дослідження, які розв'язують конкретні наукові завдання, отриманими результатами, практичною і теоретичною значимістю дисертаційна робота відповідає спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

11. Загальний висновок. Дисертаційна робота Марини Михайлівни Патинської-Попети на тему: «Управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції» подана у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної

наукової праці на правах рукопису, яка виконана здобувачем особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним, методологічним і практичним значенням, повнотою викладу принципів наукових положень, обґрунтованістю одержаних результатів та оформленням дисертація відповідає вимогам, передбаченим Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувачки Марини Михайлівни Патинської-Попети дисертація на тему: «Управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції» рекомендується для подання до розгляду і захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та спеціальності 073 «Менеджмент».

Головуюча на засіданні:
професор кафедри менеджменту
та маркетингу, д.е.н., професор

Ірина КРАВЧУК

14.09.2023

